

Ս. ՅԱԿՈԲԻ ՆԵՐՍԷՆ**ՀՆՈՒԱՅԻՐՆԵՐ**

Ամեն. Սրբազան Պատրիարք Ս. Յարութեան հրաժարումը հոգին առնելով, հեռանալ հեռագիրը դրկեց Ն. Ս. Օ. Տ. Տ. վազգէն Ա. Ամենայն Հայոց Վեհ. Կաթողիկոսին՝ ի պատասխան Հայրապետին ստացուած շնորհաւորական նամակին:

Վեհիդ ներշնչող շնորհաւորականը ուրախութեամբ ստացան: Խնդրում ենք, ընդունեցե՛ք մեր եւ Միաբանութեանս եւ հաւասարակ ժողովրդի ամենազեղում սիրոյ եւ որդիական հաւատարմութեան հաւաստիքը:

Կ'աղօթենք որ Փառաց Տէրը յաղթանակով եւ յոյսով պսակէ Վեհիդ գործերը Իր հրաշափառ Յարութեան շնորհիւ եւ պայծառացնէ Մայր Աթոռը:

ՏԻՐԱՆ ՊԱՏՐԻԱՐԻ

Ամեն. Սրբազան Պատրիարք հեռանալ հեռագիրը ուղղեց Յորդանանի Հաժմական բարեխնամ՝ եւ վեհափառ թագաւորին, էլ՝ ֆիքր հոգին առնելով, 1 Մայիս 1957ին:

Նորին Վեհափառութիւն

Հիւսէյն Ա. Հաժմական թագաւորին

Ամման

Յանուն Յորդանանի Հայ Եկեղեցիին եւ Հայ Ժողովուրդին, Մբոց Յակոբեանց Միաբանութեան ինչպէս նաեւ իմ անձիս կողմէ, կը յայտնեմ ամենազեղում շնորհաւորութիւններ Հաժմական կայսերական զահուն, էլ-Ֆիքր հոգին առնելով, մեր շնորհաւորութիւններուն միացնելով վերանորոգուած հաւատարմութիւն:

ՏԻՐԱՆ ԱՐԲԵՊՍ. ՆԵՐՍԱՅԵԱՆ

Տեղապահ եւ ընտրեալ Պատրիարք Հայոց
Նուսադէմի

Ամեն. Սրբազան Պատրիարքին վերի հեռագրին ի պատասխան Նորին Վեհափառութիւն Յորդանանի Հաժմական թագաւոր Հիւսէյն Ա. դրկած է հեռանալ հեռագիրը:

Խորին շնորհակալութիւններ Ձեր անկեղծ շնորհաւորութեանց եւ Ձեր գեղեցիկ մաղբանքներուն համար Ռամազանի հոգին առնելով:

Էլ - ՀԻԻՍԷՅՆ

Հեռանալը Արարիքէն ընտրեց եւ Վեհապետ հեռագրին:

٥٧/٥/٢٠

القصر الملكي - عمان

السيد تيران نيرسويان القدس

أشكركم جميعاً على تهنيتكم الرقيقة وتمنياتكم الطيبة بعيد الفطر السعيد.

الحسين

Յորդանանի անկախութեան 11րդ տարեդարձին առիւ, Ամեն. Ս. Պատրիարք Հայոց հեռանալ հեռագիրը յղեց Ն. Վ. Թագաւորին:

Նուսադէմ, 25 Մայիս 1957

Նորին Վեհ. Հիւսէյն թագաւոր

Արւունի Պալատ, Ամման

Անկախութեան հոգին առնելով, խոնարհաբար եւ յարգանքով կը ներկայացնենք Ձերդ Վեհափառութեան, մեր կողմէ եւ Յորդանանի մեր ժողովուրդին անունով, մեր խորին հաւատարմութիւնը եւ կ'աղօթենք Ամենակալին շնորհել Ձեր Վեհափառութեան երկար, երջանիկ եւ փառաւոր իշխանութիւն:

ՏԻՐԱՆ ԱՐԲԵՊՍ. ՆԵՐՍԱՅԵԱՆ

Տեղապահ եւ ընտրեալ Պատրիարք Հայոց
Նուսադէմի

Լուսաւարապետ Գեր. Տ. Շնորհ Նպաստած է հեռանալ հեռագիրը Նորին Ս. Օծութիւն Ամենայն Հայոց Հայրապետին:

Էջմիածին, 25 Ապրիլ 1957

Ուրախութեամբ կ'ողջունենք Ձեր ընտրութիւնը իբրեւ Լուսաւարապետ Ս. Աթոռիդ: Կը մաղթենք Ձեզի առողջութիւն եւ հոգւոյ արիւնքիւն եւ սուրբ գործոց լիակատար յաջողութիւն:

Օրհնութեամբ

ՎԱԶԳԷՆ Ա.

ՊԱՏՐԻԱՐԳԱԿԱՆ ՓՈԽԱՆՈՐԴԻ ՆՇԱՆԱԿՈՒՄ

Համաձայն մեր Միաբանական Կանոնի տրամադրությամբ, Պատրիարքը ինք կը նշանակէ իր փոխանորդը: Ըստ այսմ, Ամեն. Ս. Պատրիարք Հայրը յատուկ պատշոնագրով մը Պատրիարքական Փոխանորդ նշանակեց Գեր. Տ. Սուրեն Եպս. Քեմհանեանը:

Գեր. Տ. Սուրեն Եպս. ներկայիս Միաբանութեան երիցագոյն անդամն է եւ Միաբանական «նիսն սերունդին» միակ ներկայացուցիչը: Հակառակ իր տարիքին Սուրեն Սրբազան աշխտէն է եւ գործունեայ. անսահման նախանձախնդրութիւն եւ նուիրում ունի Ս. Արքեպիսկոպոս Եւ իր Սրբավայրերուն նկատմամբ: Աւելի քան յիսուն տարիներու մեծ վասակ ունի ան այս Հաստատութեան մէջ: Իր Արքեպիսկոպոսութիւնն ու նախանձախնդրութիւնը անբաժան եղած են իր կեանքին քի՛ Սուրբ տեղերու մէջ եւ քի՛ արտաքին Յուսակներ իր պատշոնավորութեան ընթացքին:

Վասն ինքն որ Տ. Սուրեն Եպս. արտաքին պատշոնական յարաբերութեան մէջ իր ձեռք ձգած փորձառութեամբ, հազարդական եւ քաղցր բնութոյրութեամբ ամենայն ձեռնհասութեամբ պիտի կատարէ իրեն վստահուած այս կարեւոր պատշոնը: Ինք Միաբանութեան մէջ եւս սիրուած, յարգուած եւ զննահատուած երեք եղբայր մըն է:

Այս առիթը կը մաղթենք որ Աստուած երկար ու երջանիկ տարիներ աւելցնէ իր կեանքին վրայ եւ պահէ զինք միշտ առողջութեան մէջ, որպէսզի կարենայ շաղկապել շահութիւն իր արդիւնաւոր ծառայութիւնը Ս. Արքեպիսկոպոսին՝ որուն սերը ամեն նկատուած վեր եղած է իրեն համար:

ԵԿԵՂԵՑԱԿԱՆՔ - ԲԵՄԱԿԱՆՔ

● Ել. 4 Ապրիլ. — Իրիկուան Հոգեւորական Գործչի Գեր. Տ. Շնորհ. Եպս. Գալուստեան, ծանրախալով «Հաւատով խոստովանիմ» աղօթքին վրայ ու մեկնարանելով անոր 19րդ տունը. «Պարզելիչ ողորմութեան...» եղբայրացուց թէ ուղղափառ հաւատքը, բարի գործերը եւ Ս. Հաղորդութիւնը անհրաժեշտ պայմաններ են առ Աստուած երթալու համար:

● Ուր. 5 Ապրիլ. — Վաղուան Նախատնակը պաշտօնեցաւ ի Ս. Յակոբի Հանդիսապետն էր Գեր. Տ. Սուրեն Եպս. Քեմհանեան:

● Շր. 6 Ապրիլ. — Ս. Դ. Լուսաւորչին Մոսկն ի վերապ տունին առթիւ. Ս. Պատարագը մատուցուեցաւ Մայր Տաճարի աւանդատան Ս. Գրիգոր Լուսաւորչի սեղանին վրայ: Ժամարարն էր Հոգ. Տ. Կիւրեղ Վրդ. Գարեկեան:

— Կէսօրէ վերջ ժամը 2ին, Գեր. Տ. Հայկազուն Եպս. Արքեպիսկոպոսի գլխաւորութեամբ, Միաբանութեան մաս մը ինքնաշարժերով բարձրացաւ Զիթենեաց լեռ ու Համարձման Սրբավայրին վրայ կառուցուած մեր վրանամատուռին տակ պաշտօնեցան երեկոյեան ժամերգութիւնն ու նախատանակի իրիկեակէին կատարուեցան «Եկեցե՛ք» եւ Հոգեւ. ու ապա գիշերային եւ առաւօտեան ժամերգութիւններ: Մատուցուեցաւ նաեւ Ս. Պատարագ. Պատարագիչն էր Հոգ. Տ. Մաշտոց Վրդ. Բարեկուսեան: Արարողութիւնները աւարտեցան գիշերուան ժամը 11ին:

● Կիր. 7 Ապրիլ. — Գալուստեան Առաւօտեան ժամը 8ին. Գեր. Տ. Սուրեն Եպս. Քեմհանեանի գլխաւորութեամբ, Միաբանութիւնը ինքնա-

շարժերով բարձրացաւ Զիթենեաց լեռ ու «Հրաշափառ»ով մուտք գործեց Համարձման Սրբավայրին, ուր մեր վրանամատուռին տակ հանդիսուեց Ս. Պատարագը մատուցաւ եւ քարոզեց Հոգ. Տ. Միւսն Վրդ. Կրճիկեան, եպիսկոպոսական խոյր ի գլխին:

● Դշ. 10 Ապրիլ. — Առաւօտեան ժամը 10ին, Ս. Յարութեան Տաճարին մէջ կատարուեցաւ Տնօրինական Սրբատեղեաց այցելութեան քաջառիկ թափօր՝ ուխտաւորաց համար: Թափօրի իւրաքանչիւր հանգրուանին, ուխտաւորներուն տրուեցան քաջատրական քարոզներ թափօրապետ Հոգ. Տ. Միւսն Վրդ. Կրճիկեանի կողմէ:

● Ել. 11 Ապրիլ. — Իրիկուան ժամը 7ին, Մայր Տաճարին մէջ կատարուեցաւ Մեծ Պահօց «Եկեցե՛ք» վերջին կարգը. նախագահութեամբ Ամեն. Ս. Պատրիարք Հօր՝ որ քարոզ մը խօսեցաւ. անդրադառնալով Կողոսացոյ Թուղթի Գ. Գլխաւ. Ա. համարին վրայ. «Եթէ յարեալք ընդ Քրիստոսի, ապա զվերինն խնդրեցէք»:

● Ուր. 12 Ապրիլ. — Խ. օր Մեծ պահօց: Առաւօտուն, Մայր Տաճարին մէջ կատարուեցաւ «Արեւադարձի վերջին ժամերգութիւնը»:

● Շր. 13 Ապրիլ. — Յիւստակ յարութեան Ղազար: Ս. Պատարագը մատուցուեցաւ ի Ս. Գրիգորի ժամարարն էր Հոգ. Տ. Զաւէն Վրդ. Զինչիւնեան: Ս. Թարգմանչաց Վարժարանի բովանդակ աշակերտութիւնը, ինչպէս նաեւ օտար վարժարաններու հայ ուսանողներ ստացան Ս. Հաղորդութիւն:

— Կէսօրէ վերջ, վաղուան Մաղկադարդի տունին առթիւ, Ամեն. Ս. Պատրիարք Հօր գլխաւորութեամբ, Միաբանութիւնը «Հրաշափառ»ով

մուտք գործեց Ս. Գարուսիան Տաճար. ուր պաշտուրեցաւ Վաղուան նախատեսակը. մեր վերնամասերան մէջ՝ Ապա կատարուեցաւ Տնօրինական Սրբատեղեաց այցելութեան հանդիսաւոր թափօր Տաճարէն ներս. Թափօրապետն էր Հոգ. Տ. Կիրեղ վրդ. Գարիկեան:

● Կիր. 14 Ապրիլ. — Մաղկապարդ: Գիշերային և առաւօտեան ժամերգութիւնները պաշտուեցան և Ս. Պատարագը մատուցուեցաւ ի Ս. Գարուսիան. մեր վերնամասերան մէջ՝ ժամարարն էր, Տանն Կիրիկիոյ Միաբաններէն հրաբար Ս. Աթոռ ժամանած Հոգ. Տ. Բարդէն վրդ. Վարժապետեան: Ապա, Ամեն. Ս. Պատրիարք Հօր գլխաւորութեամբ, կատարուեցաւ մեծահանդէս թափօր՝ Քրիստոսի Ս. Գերեզմանին և Պատանաւորելոյն շուրջ և «Անդառտան» թափօրականք ի մեռնի ունէին ձիթենեաց և արմաւենեաց ոստեր, իսկ մեր թափօրին կը հետեւէին Ղպտոց և Ասորոց թափօրները: Ժամը 1.30ին. Միաբանութիւնը շքերթով վերադարձաւ Մայրավանք և «Որ զխորհուրդս քաջաստեան» շարականը երգելով քարձայացաւ Պատրիարքարան:

— Կէսօրէ վերջ. շքերգորէն դարդարուած Մայր Տաճարին մէջ կատարուեցան «Անդառտան», հոգեմայլ շարականներով ընդմիջուած երեկոյեան ժամերգութիւն և «Գոնքացէք» տպաւորիչ արարողութիւնը, բոլորն ալ Ամեն. Ս. Պատրիարք Հօր նախագահութեամբ: Հոգ. Տ. Զաւէն վրդ. Զինչիկեան կարգաց վարագործներու բացման մասնակցող բարեպաշտ խառնուրդ առնանալանկը և խօսեցաւ քարոզ մը՝ բարեգործական զգացումները շնորհելով կատարուեցաւ Աղօնիէի բուժարանին ի նպաստ հանգանակութիւն. Եկեղեցւոյ զանգիւղին մէջ, ուր մասնաւոր պնակներ զրուածէին այդ նպատակաւ:

● Դշ. 16 Ապրիլ. — Աւագ երեքսքի (Յիւսակ զանգ կուսման): Ըստ սովորութեան, Ս. Պատարագը մատուցուեցաւ Ս. Գարուսիան Տաճարի բակի Ս. Զովաննէս Աւետարանչի հայապատկան մատրան մէջ: Պատարագիչն էր Գեր. Տ. Ասողիկ Ծ. վրդ. Ղազարեան: Ապա, Ս. Գարուսիան Տաճարին մէջ կատարուեցաւ Տնօրինական Սրբատեղեաց այցելութեան թափօր. Թափօրի խրաքանիւր հանգրուանին, ուխտաւորաց տուեցան բացատրական քարոզներ՝ Հոգ. Տ. Հայկապետ վրդ. Պայրաժեանի կողմէ:

● Եշ. 18 Ապրիլ. — Աւագ Հինգսքի (Յիւսակ Ընթաց): Առաւօտուն, Մայր Տաճարին մէջ կատարուեցաւ «Կարգ Ապաշխարողաց» կարճ դարձեր մը ետք մատուցուեցաւ հանդիսաւոր Ս. Պատարագ՝ Աւագ Սեղանին վրայ ժամարարն էր Գեր. Տ. Սուրէն Եպս. Քէմհանեան: Ս. Պատրիարք Հայրը կարգաց Ոսկերեանի Հաղորդութեան ծառին աշխարհարար թարգմանութիւնը:

— Կէսօրէ վերջ, Մայր Տաճարին մէջ, Ամեն. Ս. Պատրիարք Հօր նախագահութեամբ կատարուեցան «Ուտալուայի տպաւորիչ կարգը» Ներկայ էին օտար հիւրեր և քարձրաստիճան հրաւիրեալներ: Արարողութեան աւարտին, ըստ սովորութեան, Անկիւքան Եպս. ք. Աւագ Սեղանի բն-

մէն, Անդիւրէն լեղուով կարգաց Ս. Աւետարան:

— Ժամը 5ին, Հոգ. Տ. Կիրեղ վրդ. Գարիկեանի գլխաւորութեամբ, միքը թափօր մը այցելեց Քրիստոսի Ա. Բանար (Ս. Հրեշտակապետաց Եկեղեցին): Հոգ. Տ. Թորոգմ վրդ. Մանուկեան քարոզեց Եկեղեցւոյ զանգիւղի զանուկ Ս. Զիթենիի ծառին առջև կատարուած Աւետարանի ընթերցումէն ետք. տալով նաև պատմական Ս. Հրեշտակապետաց վանքին:

— Իրիկուան ժամը 7.30էն մինչև կէս գիշեր, Մայր Տաճարին մէջ կատարուեցաւ «Խաւարման» սրտազրաւ կարգը՝ տխրազգեցիկ խորհրդաւորութեամբ: Հոգ. Տ. Զաւէն վրդ. Զինչիկեան քարոզեց. բնարան ունենալով «Զայս խօսեցայ ընդ ձեզ» զի ընդ իս խաղաղութիւն ունիցիք. յաշխարհի աստ նեղութիւն ունիցիք. այլ քաջալերեցարժէք՝ զի ես յաղթեցի աշխարհի» (Յովն. ԺԶ. 33), ու վերահանեց լացի գիշերին փրկարար նշանակութիւնը:

● Ուր. 19 Յուն. — Աւագ Ուրբաթ (Յիւսակ Խաչելութեան և Թաղման): Առաւօտուն, Մայր Տաճարին մէջ կատարուեցաւ Խաչելութեան կարգը: Հանդիսապետն էր Գեր. Տ. Ենօրճ Եպս. Գալուստեան:

— Կէսօրէ վերջ, Մայր Տաճարին մէջ կատարուեցաւ հանդիսաւոր Թաղման կարգը: Հանդիսապետն էր Ամեն. Ս. Պատրիարք Հայրը:

● Եր. 20 Ապրիլ. — Աւագ Երաթ (Տաղալոյց Ս. Զանկի) և Աւետմ Ս. Ասուածման: Առաւօտեան ժամը 9.30ին, Ս. Գարուսիան Տաճարի գոլուր բացուեցաւ մեր կողմէ. ըստ սովորութեան բանալին առնուելով մեր Աւագ Թարգմանի մեծքէն, ժամ մը ետք, Ամեն. Ս. Պատրիարք Հօր գլխաւորութեամբ, Միաբանութիւնը մեկնեցաւ Ս. Գարուսիան Տաճար, ուր կատարուեցաւ Լուսաւորեալի հանդէսը: Ամենազգի ուխտաւորներով լեցուն էր Տաճարը իր բոլոր մասերով: Գոնաց թափօրէն ետք, Գոնաց Ս. Պատրիարքը և մեր Լուսահանը՝ Գեր. Տ. Ասողիկ Ծ. վրդ. Ղազարեան, զգեստաւորեալ, մտան Ս. Գերեզման, և քիչ յետոյ, մատուցուած աղօթքներէն ետք, նուիրական լոյսը դուրս եկան Ս. Գերեզմանի քովտի բացուածքներէն, ու լուսակիրներու կողմէ անմիջապէս միասնացուեցաւ մեր վերնատան պատշգամբին մէջ իր տեղը գրաւող Ամեն. Ս. Պատրիարք Հօր՝ որ անով կ'օրհնէ Տաճարը խոնուած բազմութիւնը: Կրօնական խանդավառութիւնը հասած է իր գագաթնակէտին: Տաճարի յունական և հայկական զանգերու ու կոշնակներու զօղանջին ընդմէջէն կը սկսի երաւարձ թափօրը Քրիստոսի Ս. Գերեզմանին շուրջ, գլխաւորութեամբ Լուսահան Գեր. Հայրաւորին՝ որ կը կրէր խոյր եպիսկոպոսական: Մեր թափօրին կը հետեւէին Ղպտոց և Ասորոց թափօրները: Ժամը 2.30ին, Միաբանութիւնը ճամբայ ելաւ դէպի Մայրավանք: Դաւթի բերդին դիմաց, Ս. Պատրիարքը ու Լուսահան Հայրը զգեստաւորուեցան, մինչ Դպիրներ սկսան «Քրիստոս Թարեալ» կարգալի թափօրը մուտք գործեց Մայր Տաճար, իր հետ բերելով նուիրական լոյսը:

— Ժամ մը ետք, Մայր Տաճարին մէջ պաշ-

տուեցեալ ծրագրային արարողութիւնն և մատուցուեցաւ իրիկնադէմի խորհրդաւոր ու յանկուցիչ Ս. Պատարագը: Ժամաբարն էր Հոգ. Տ. Տիրայր Վրդ. Տէրփիլեան: Ապա Ամեն. Ս. Պատարարք Հայրը նախագահեց Ս. Զատկի նախատունակին, որմէ ետք Միաբանութիւնը բարձրացաւ վանքի սեղանատունը:

● Կիր. 21 Ապրիլ. — Ս. ԶԱՏԻԿ: Գիշերուան ժամը 1.30ին, Միաբանութիւնն և ժողովուրդ արթնցած են արդէն ու քիչ ետք, Գերապատիւ Տ. Շնորհք եպս. Գալուստեանի գլխաւորութեամբ, Միաբանութիւնը լուցեալ լապտերներով մեկնեցաւ Ս. Զարուիեան Տաճար: Առաւօտեան ժամերգութիւնը մինչև «Հարց» կը պաշտուէ մեր վերնամատրան մէջ: Ապա, Միաբանութիւնը զգեստաւորեալ, կիլինէ Ս. Գերեզմանին չըհափակը, ուր կը կատարուի երրադարձ մեծահաւորէս թափօր՝ Ս. Գերեզմանին և Պատանատեղւոյն շուրջ: Մեր թափօրին կը հետեւին Ղպտոց և Ասորոց թափօրները: Ս. Գերեզմանի զրան առջի կատարուեցաւ «Անդաստան»: Ժամը 6ին մատուցուեցաւ հանդիսաւոր Ս. Պատարագ՝ Քրիստոսի Ս. Գերեզմանին վրայ: Ժամաբարն էր Գեր. Տ. Շնորհք եպս. Գալուստեան, որ կարդաց Ն. Ս. Ս. Ս. Վաղգէն Ա. Կաթողիկոսի Ս. Զատկի առթիւ զրկած նամակը, և քարոզեց Զարուիեան խորհուրդին շուրջ: Ժամը 9ին, Միաբանութիւնը վերադարձաւ Մայրավանքի, ու «Քրիստոս Զարեա» շարականը երգելով բարձրացաւ Պատրիարքարան, ուր Ամեն. Ս. Պատրիարք Հայրը Զարուիեան աւետիսով օրնեց ու արձակեց ամէնքը:

— Կէսօրէ վերջ, Մայրավանքի մեծ բակին մէջ կատարուեցաւ Զատիկան մեծ «Անդաստան»: Լանդիսապետն էր Ամեն. Ս. Պատրիարք Հայրը:

● Բշ. 22 Ապրիլ. — Յիսասկ մեռելոց: Մայր Տաճարի Աւագ Սեղանին վրայ մեծ հանդիսաւորութեամբ պատարագեց և քարոզեց Ամեն. Ս. Պատրիարք Հայրը, քնարան ունենալով «Ուխտս դիք և կատարեցէք» (Սաղմ. Լն. 12), իր խօսքը յատկապէս ուղղելով ուխտաւորներուն: Իրեն կը սպասարկէին Հոգ. Տ. Տ. Տիրայր և Կիւրեղ վարդապետներ: Ս. Պատարագի երգեցողութիւնները, ինչպէս Աւագ Եւլի, ծրագրային և Ս. Զատկի պատարագներուն, կատարուեցան երկհետ երգչախումբի կողմէ, զոր կը ղեկավարէր Հոգ. Տ. Թորգոմ վրդ. Մանուկեան: Ինչպէս յիշեալ երեք պատարագներու ընթացքին, այսօր ևս բաղմաթիւ հաւատացեալներ ստացան Ս. Լնդորդութիւն: Ս. Պատարագէն ետք, Ս. Պատրիարքը ամպշովանի տակ նախագահեց երրադարձ մեծահաւորէս թափօրին, որմէ ետք երգուեցաւ Արևազարի Շարակներէն «Ճանապարհը յատկապէս ուխտաւորաց համար: Ապա Միաբանութիւնն և ժողովուրդ երգեցողութեամբ բարձրացան Պատրիարքարան, ուր Ս. Պատրիարք Հայրը ուխտաւորներուն ուղղուած իր ողջերթի խօսքերէն ետք բախեց անոնց մէկական Ս. Պատարագի նշխար:

● Գշ. 23 Ապրիլ. — Գ. օր Ս. Զատիկ: Ուխտաւորաց համար յատուկ Ս. Պատարագ մատուցուեցաւ Ս. Զարուիեան Ս. Պատարագը: Մայր Տաճարի Ս. Գրեթաղի մատրան մէջ: Պատարագին էր Հոգ. Տ. Կիւրեղ վրդ. Գարիկեան:

● Եր. 27 Ապրիլ. — Յիսասկ գլխաման Ս. Զովհաննու Կարապետին: Ս. Պատարագը մատուցուեցաւ Ս. Զարուիեան Ս. Պատարագը: Մայր Տաճարի Աւագ Սեղանին Աջակողման Ս. Զովհ. Կարապետի խորանին վրայ: Պատարագեց Հոգ. Տ. Թորգոմ վրդ. Մանուկեան:

● Կիր. 28 Ապրիլ. — Նոր Կիրակի (Յիսասկ ցանկացման մեռել): Ս. Պատարագը՝ Մայր Տաճարի Աւագ Սեղանին վրայ մատուց, ըստ սովորութեան, Լուսահան Գեր. Տ. Ասողիկ Ծ. Վրդ. Դաւարեան: Քարոզեց Ամեն. Ս. Պատրիարք Հայրը (սեւ էջ 95) և Ս. Պատարագէն ետք նախագահեց Մայր Տաճարին մէջ, ինչպէս նաև գաւթի՝ Երանշնորհ Տ. Կիւրեղ Պատր. Հօր շիրմին վրայ կատարուած հոգեհանգստեան կարգերուն: Նոյնը կրկնուեցաւ նաև հին կրատան և Զամ Թաղի պուրակ - գերեզմանատան մէջ, նախագահութեամբ Գեր. Տ. Հայկազուն Եպս. Արքանամանի: Մայր Տաճարին, ինչպէս նաև ազգ. գերեզմանատան մէջ կատարուեցաւ մասնաւոր հոգեհանգստեան արարողութիւն այն բոլոր նահատակներուն՝ որոնք տարագրութեան ճամբաներուն վրայ ինկան՝ Լամաշխարհային Ա. Պատրիարքին:

● Եր. 4 Մայիս. — Վաղուան Աշխարհամատրան Կիրակիի առթիւ, Կէսօրէ վերջ, Գեր. Տ. Նորայր եպս. Պողարեանի գլխաւորութեամբ, Միաբանութիւնը «Հրաշափառ»ով մուտք գործեց Ս. Զարուիեան Տաճար, ուր պաշտուեցաւ վաղուան նախատօնակը՝ մեր վերնամատրան մէջ: Ապա կատարուեցաւ Տնօրինական Սրբատեղեաց այցելութեան հանդիսաւոր թափօր Տաճարէն ներս: Թափօրապետն էր Տաճարին Տեսուչը՝ Հոգ. Տ. Մեսրոպ վրդ. Տեփոյեան:

● Կիր. 5 Մայիս. — Աւխարհամատրան (Կանաչ Կիրակի): Գիշերային և առաւօտեան ժամերգութիւնները պաշտուեցան Ս. Զարուիեան, մեր վերնամատրան մէջ: Ապա Գեր. Տ. Նորայր եպս. Պողարեան մատուց օրուան հանդիսաւոր Ս. Պատարագը՝ Քրիստոսի Ս. Գերեզմանին վրայ և քարոզեց, քնարան ունենալով օրուան ծառու Աւետարանէն «Պարտ է ձեզ ծնանի վերստին» (Յովհ. Գ. 7), և Ս. Պատարագէն ետք նախագահեց Ս. Գերեզմանի ատեանին մէջ կատարուած «Անդաստան»ին:

● Կիր. 12 Մայիս. — Կարմիր Կիրակի: Ս. Պատարագը մատուցուեցաւ Ս. Զարուիեան, մեր վերնամատրան մէջ: Ժամաբարն էր Հոգ. Տ. Մաշտոց վրդ. Բարիլուսեան: Քարոզեց Գեր. Տ. Շնորհք եպս. Գալուստեան, մեկնաբանելով օրուան ծառու ընթերցուածէն Պետրոս Առաքելի Կաթողիկոսայ և Թղթին վերջին համարները:

● Կիր. 19 Մայիս. — Տօն տեւման Ս. Խաչին: Ս. Պատարագը մատուցուեցաւ Ս. Զարուիեան Ս. Պատարագը: Մայր Տաճարին մէջ, Ժամաբարն էր Հոգ. Տ. Տիրայր վրդ. Տէրփիլեան: Քարոզեց Ամեն. Ս. Պատրիարք Հայրը, օրուան տօնին մասին: Ըսաւ

թէ խաչը չորս թևեր ունի, վասնզի անոր խորհուրդը տարածուած է տիեզերքի չորս ծագերուն, երկու կողմ ունի, աշխարհէն դիտուած անոր տառեր, տառապանքի կողմը և անոր լուսաւոր կողմը, և ունի իրեն հանդէպ տարբեր կեցուածք ունեցող երկու դասակարգի մարդեր: Աւագ Սեղանին խաչկալին վրայ կը տեսնուէր վառ կանթեղներով զարդարուած Ս. Խաչին նշանը:

● Կիր. 26 Մայիս. — Ս. Պատարագը մատուցուեցաւ ի Ս. Յարութիւն, մեր վերնամաստան մէջ, ժամաբարն էր Շոգ. Տ. Յակոբ Վրդ. Վարդանան: Քարոզեց Գեր. Տ. Նորայր Եպս. Պողոսեան, բնարան ունենալով «Ոչ ոք կարէ երկուց տերանց ծառայել» (Մատթ. 2. 24), ու եղբակցացուց է ամէն մարդու առջև գոյութիւն ունին երկու համբաներ, որոնցմէ մէկէն պէտք է ընթանայ: Բայց չորս համբէն զացողներ ուշ պիտի անդրադառնան իրենց սխալին ու պիտի զղշան:

● Դչ. 29 Մայիս. — Վաղուան Համբարձման տօնին առիթով, կէսօրէ վերջ, Գեր. Տ. Հայկազուն Եպս. Արքանամանի զխաւարութեամբ, Միաբանութիւնը ինքնաշարժերով մեկնեցաւ Զինեմանց լեռ, ուր պատուեցան երեկոյան ժամերգութիւն և նախատօնակ՝ Համբարձման Սրբավայրին վրայ կառուցուած մեր վրանամաստան մէջ, Գիշերը կատարուեցան «Եկեցէ՛ք ի կարգ և Հսկում, ու ապա առաւօտեան ժամերգութիւն, նախադաշնութեամբ Գեր. Տ. Շնորհք Եպս. Գալուստեանի: Արարողութիւնները աւարտեցան ուշ գիշերին:

● Եչ. 30 Մայիս. — ԼԱՄԲԱՐՁՈՒՄԸ ՏԵՍՈՒՆ: Առաւօտուն, Ամեն. Ս. Պատրիարք Շոր զխաւարութեամբ, ամբողջ Միաբանութիւնը ինքնաշարժերով բարձրացաւ Զինեմանց լեռ ու կարճ զադարէ մը ետք «Հրաշափառ»-ով մուտք գործեց Համբարձման սրբատեղին, ուր մեր վրանամաստան մէջ հանդիսաւորապէս պատարագեց ու քարոզեց Գեր. Տ. Հայկազուն Եպս. Արքանաման, բնարան ունենալով «Համբարձի զաշս իմ ի լերինս ուստի եկեցէ՛ք ինձ օգնութիւն» (Սղմ. ձի. 1), ըսելով թէ լեռները յատկանշական կարևորութիւն ունեցած են Քրիստոսի տնօրինական զէպքերուն մէջ. Քարոզէն ետք, Ամեն. Ս. Պատրիարք Շոր նախադաշնութեամբ, կատարուեցաւ Հայրապետական մաղթանքի արարողութիւն, ի յիշատակ «տարեդարձի փոխման Հայրապետական Աթոռոյն Հայոց ի Սոյոյ ի Ս. Էջմիածին յամի Տեառն 1441»: Իսկ Ս. Պատարագէն ետք, Գեր. Պատարագիչ Սրբազանը նախադաշնեց Սրբավայրին առջև կատարուած «Անդաստան»ին:

— Երեկոյան ժամերգութենէն առաջ ևս, Ս. Յակոբեանց Մայր Տաճարին մէջ կատարուեցաւ «Անդաստան»: Հանդիսատեսն էր Գեր. Տ. Հայկազուն Եպս. Արքանաման:

ՊԱՇՏՈՆԱԿԱՆԷ

● Դչ. 2 Ապրիլ. — Ամեն. Ս. Պատրիարք Հայրը, հետն ունենալով Գեր. Տ. Ասողիկ Ծ. Վրդ. Ղազարեանը, վանական գործերով մեկնեցաւ Խարայէլ և վերադարձաւ Ուր. 5 Ապրիլին: Իսկ Հայր Ասողիկ վերադարձաւ Կիր. 7 Ապրիլի 4. վ.:

● Դչ. 3 Ապրիլ. — Քաղաքիս Արար Անկիւքաններու Երէցին հրաւերին ընդառաջելով, ի պատիւ Երուսաղէմի և Կիւզէի եպիսկոպոսական փոխանորդ Գեր. Տ. Անպա Եռահանէսի տրուած թէյասեղանին ներկայ գտնուեցան Գեր. Տ. Շնորհք Եպս. Գալուստեան, Շոգ. Տ. Զաւէն Վրդ. Զինեման և Տիրա Կարպիս Հինգիսան:

● Ուր. 5 Ապրիլ. — Լուսեբականներու վարչութեան հրաւերով Շոգ. Տ. Զաւէն Վրդ. Զինեման և Տարէմ Կ. Հինգիսան ներկայ եղան Օկոստա Վիկտորիա հիւանդանոցի մէջ թէյասեղանի մը՝ տրուած ի պատիւ հաստատութեան մեկնող Տնօրէն Mr. C. Christiansenի և Նոր Տնօրէն Mr. A. Christensenի:

● Եր. 6 Ապրիլ. — Կէսօրէ առաջ, Ամեն Ս. Պատրիարք Հայրը, ընկերակցութեամբ Գեր. Տ. Տ. Շնորհք և Սուրէն Սրբազաններու և Շոգ. Տ. Տ. Տիրայր և Միւսն վարդապետներու, պաշտօնական այցելութիւն տուաւ Քաղաքիս օրպէս միայուն կառավարիչ նշանակուած Ատնան Պէյ Հիւսէյնին: Ս. Պատրիարքը յանուն Միաբանութեան և Ժողովուրդին շնորհաւորեց Նոր կառավարիչը՝ որուն ի պատասխան նա ըսաւ. «Կը յուսամ որ ես ալ ի մօտոյ կուգամ շնորհաւորելու Ձեր Պատրիարքութիւնը՝ վաւերացումէն ետք»:

● Ուր. 12 Ապրիլ. — Հայֆայի Հոգևոր Հոգիւ Շոգ. Տ. Եահան Արդ. Ս. Բաճեան Կ. Պոլիս մեկնած ըլլալով, կէսօրէ առաջ, Շոգ. Տ. Կորիւն Վրդ. Մանուէրեան մեկնեցաւ Խարայէլ. Հայֆայի մէջ նախադաշնու Աւագ Եարթեան և Զատիկի տօնախմբութեանց և վերադարձաւ Երեքշաբթի, 23 Ապրիլի կէսօրէ վերջ:

● Բչ. 22 Ապրիլ. — Ս. Զատիկի տօնին առիթով, Ամեն. Ս. Պատրիարք Շոր շնորհաւորութեան եկան Քաղաքիս Վսեմ. Մուհաքըզը, Ոստիկանապետը, Գայմագամը, Քաղաքապետը, քաղաքապետական կազմով, Սէուտի Արարիոյ, Իրաքի, Ամերիկեան և Եղիպտական Ընդհ. Հիւպատոսները, Լուսեբականներու Երէցը և Օկոստա Վիկտորիա Հիւանդանոցի Ընդհ. Տնօրէնը:

● Դչ. 23 Ապրիլ. — Նոյն առիթով, Պատրիարքարան շնորհաւորութեան եկան Յունաց Ս. Պատրիարք Հայրը, Լատինաց Ս. Պատրիարք Հայրը, Ֆրանչիսկեանց Գեր. Կիւսթոտը, Ղպտոց և Հապէշաց Գեր. Եպիսկոպոսները, Ասորաց Շոգ. Տեաւալը, իրենց Միաբանութեան անդամներով, Մարտինի և Անկիւքան Գեր. Եպիսկոպոսները, Յոյն և Հայ կաթողիկոսներու Մեծաւորները և այլ երեւելի անձնավորութիւններ:

— Կէսօրէ առաջ, Ամեն. Ս. Պատրիարք Հայրը, ի գլուխ Միաբանութեան, շնորհաւորական այցելութիւն տուաւ Յունաց և Լատինաց

Ս. Պատրիարքներուն և Ֆրանչիսկեանց Գեր. Կիւսթտին:

— Իսկ ուրիշ խումբ մը Միաբան Հայրեր, զիսաւորութեամբ Պատրիարքական Փոխանորդ Գեր. Տ. Սուրէն Եպս. Բէմհանեանի, շնորհաւորութեան գացին միւս յարանաւանութեանց բոլոր վանքերը:

● Շր. 27 Ապրիլ. — Ի զիմաց Ամեն. Ս. Պատրիարք Հօր. Միաբանութեան և Յորդանանի Հայ Համայնքին, կէսօրէ վերջ ժամը Յին. Գեր. Տ. Հայկազուն Եպս. Արքահայրն և Հոգ. Տ. Միւսոն Վրդ. Կրճիկեան, Երուսաղէմի միւս Քրիստոնեայ և Իսլամ համայնքներու ներկայացուցիչներուն հետ մեկնեցան Աման. և արքայական Պալատին մէջ Ն. Վ. Հրաւէյն Թագաւորին յայտնեցին իրենց հաւատարմութիւնը և հպատակութիւնը՝ Յորդանանի մէջ ծայր տուող վերջին անցուցարմերուն առթիւ: Նորին վեհապետութիւնը զգաժուած սրտով բոլորին յայտնեց իր շնորհակալութիւնը և աւելցուց բոլորով. «այստեղ Ձեր տունն է, երբ որ կ'ուզէք հրամեցէք»: 10 վայրկեան տեւող տեսակցութենէ մը վերջ, պատուիրակութիւնը վերադարձաւ Երուսաղէմ:

● Դշ. 1 Մայիս. — Իսլամաց Բամադանի (Իսէլ Ֆիթր) տօնին առթիւ մէկ Կէսօրէ առաջ, Ամեն. Ս. Պատրիարք Հայրը, ընկերակցութեամբ Գեր. Տ. Սուրէն Եպս. Բէմհանեանի, Հոգ. Տ. Հայկազուն Վրդ. Պայրամեանի և Տիար Կարպիս Հինդիւնի, շնորհաւորական այցելութիւն տուաւ Քաղաքիս Վսեմ. Կառավարիչին, Քաղաքապետին, Ընդհ. Ոստիկանապետին, Միւլքիիին, Եղիպտոսի, Արարիոյ և Իրաքի Հիւպատոսներուն:

● Եշ. 2 Մայիս. — Ս. Տեղեաց Դիւանի անդամներ ժողով զումարեցին Յունաց Պատրիարքարանի ներկայացուցիչներուն հետ, բանակցելու համար Ս. Աստուածածնայ Տաճարին նորոգութեան մանրամասնութեանց մասին:

● Շր. 4 Մայիս. — Ամեն. Ս. Պատրիարք Հայրը, ընկերակցութեամբ Հոգ. Տ. Զաւէն Վրդ. Զինչինեանի, մեկնեցաւ Աման և յանուն Միաբանութեան ժողովուրդին շնորհաւորեց Յորդանանի Հաշիմական Նոր Կառավարութեան Վսեմ. Վարչապետը՝ Իպրահիմ Հաշէմ, և Ներքին Գործոց Նախարարը՝ Վսեմ. Ֆալահ Մատթան:

— Նոյն օր, Ս. Տեղեաց Դիւանի անդամներ, Յունաց Պատրիարքարանի ներկայացուցիչներուն հետ Ս. Աստուածածնայ Տաճարը գացին, տեղւոյն վրայ քննելու համար վերանորոգութեան կարօտ բոլոր կէտերը:

● Բշ. 6 Մայիս. — Ամեն. Ս. Պատրիարք Հայրը Կառավարչատուն երթալով շնորհաւորեց Նոր Զինուորական Կառավարիչ Վսեմ. Ժամալ Պէյ Թաւքանը:

● Դշ. 8 Մայիս. — Կէսօրէ առաջ, Ամեն. Ս. Պատրիարք Հօր այցելեց Անկիլիքան Գեր. Տ. Ստուարթ Եպս.՝ իր մեկնման առթիւ մէկ իրեն կ'ընկերանար Հայր Էմբրի:

● Եշ. 9 Մայիս. — Կէսօրէ վերջ ժամը 4ին, Անկիլիքան Եպիսկոպոսարանին մէջ, Քաղաքի Անկիլիքան Եպս. Ի Իր տիկնոջ մեկնման առթիւ տրուած թէյասեղանին ներկայ եղաւ Ամեն. Ս. Պատրիարք Հայրը, հետն ունենալով Գեր. Տ. Ասողիկ Ծ. Վրդ. Ղազարեանը:

● Դշ. 15 Մայիս. — Պատ. Տնօրէն ժողովոյ որոշումով, Հոգ. Տ. Թորգոմ Վրդ. Մանուկեան մեկնեցաւ Սուրիա-Լիբանան, զպրոցական 1957-58 տարեշրջանի համար ժառանգաւոր Սանթարձանագրելու պաշտօնով:

● Դշ. 21 Մայիս. — Կէսօրէ առաջ, Երուսաղէմ և Քերքոնի Զինուորական Կառավարիչ Վսեմ. Ժամալ Պէյ Թաւքան, իր հետ ունենալով Վսեմ. Մուհամմադը, Քաղաքիս Ընդհ. և Հին Քաղաքի Ոստիկանապետները, իր առաջին պաշտօնական այցելութիւնը տուաւ Ամեն. Ս. Պատրիարք Հօր, ի ներկայութեան Միաբան Հայրերուն:

— Նոյն երեկոյեան, Ս. Ուխտիս Միաբաններէն Հոգ. Տ. Յակոբ Վրդ. Վարդանեան, որ եօթը ամիսներ է Վեր կը գտնուէր Սուրիա, վերադարձաւ Ս. Աթոռ:

● Շր. 25 Մայիս. — Յորդանանի Անկախութեան տարեդարձի առթիւ մէկ Ամեն. Ս. Պատրիարք Հայրը հետն ունենալով Հոգ. Տ. Զաւէն Վրդ. Զինչինեանը, ներկայացաւ Արքունի Պալատ և ստորագրեց այցելութեան տուած արձանագրութիւնը:

— Նոյն օր, Վսեմ. Վարչապետի հրաւերին ընկառաջելով, Ամեն. Ս. Պատրիարք Հայրը, ընկերակցութեամբ Ամանի Հոգևոր Հոգիւ Հոգ. Տ. Վազգէն Արդ. Գրպըրեանի, ներկայ գտնուեցաւ Զարքայի Զինուորական ակումբին մէջ տրուած ճաշկերոյթի մը՝ որուն կը նախագահէր Ն. Վեհ. Թագաւորը, և որուն ներկայ էին Կառավարական, զինուորական և զիւսանալիտական բարձր շրջանակներու անձնաւորութիւններ:

● Կիր. 26 Մայիս. — Ամեն. Ս. Պատրիարք Հայրը ներկայ գտնուեցաւ Ամանի Ս. Աստուածածնայ մատրան մէջ մատուցուած Ս. Պատարագին և քարոզեց:

— Նոյն օր, Ամեն. Ս. Պատրիարք Հայրը այցելեց Յորդանանի Արտաքին Գործոց Նախարարութեան միոսանորդ ինչսան Պէյ Հաշէմին:

● Բշ. 27 Մայիս. — Առաւօտեան ժամը 10ին, քաղաք ժամանեց Յրէզնոյարնակ Տիար Արամ Սարոյեան, որ Հ. Բ. Ը. Միութեան Ամերիկայի Յորեյիական Յանձնախումբին Ատենապետն է և հիւրը եղաւ Ամեն. Ս. Պատրիարք Հօր, Յարգելի հիւրը յաջորդ օրը կէսօրէ վերջ օգնաւ մեկնեցաւ Լիբանան:

